

A magyar erdészeti egylet 1866. é. decz. 9-én Pesten a gazdasági egylet „közlelkén” tartott rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyve

Jelenvoltak: *Gróf Pálffy István* alelnök, *Lónyai Gábor* tiszteletbeli tag, ügyvezető *Bérczy Károly*, királyi biztos *Kada Mihály*.

Választmányi tagok: *Barta Béla*, *Gervay Nándor*, *Wagner Károly*,

Rendes tagok: *Brenner Miklós*, *Divald Adolf*, *Haske Emil*, *Ivánka Zsigmond*, *Inkey József*, *Kalkánt Jakab*, *Kádár István*, *gróf Keglevich Béla*, *Korizmic László*, *Krug József*, *Loósz József*, *Prindl András*, *Piller Gedeon*, *Strobel János*, *Sporzon Pál*, *Szentkirályi Albert*, *Tisza László*, *Tisza Lajos*, *Gombossy János*, *Hideghéthy Antal*, *Olgay Zsigmond*, *Balás Árpád*, *Kende Kanut*, *Meiercsak Márton*, *Hindy Árpád*, *Kállay Béni*, *Prugberger József*, *Szumrák Frigyes*, *Németh Samu*, *Ragály Ferdinánd*, *Losonczy Dénes*, *Pap Lajos*, *Roller Adolf*, *Csiky Sándor*, *Gubody Sándor*, *Berzeviczy Tivadar* és egyleti titkár, *Bedő Albert*.

Alelnök gróf Pálffy István ő méltósága megnyitó beszédében kiemeli, hogy az igazgató választmány midőn a jelen rendkívüli közgyűlés megtartásának székhelyül Pest városát választá, azon czélt hívé némileg elérhetni, mellyel az egyesület által képviselt hazai erdészet ügyének minél kedvezőbb lendület adható. Üdvözlö a résztvevőket megjelenésükért s az orsz. gazd. egyesületnek az erdészeti egylet nevében köszönetet szavaz azon szíves-ségért, hogy a mai gyűlésre termét átengedte.

Tek. Hada Mihály urat, Pest fővárosának tanácsosát, mint kiküldött királyi biztost a tagoknak bemutatván, a gyűlést megnyitottanak nyilvánítja és idő megnyerése tekintetéből az ujjá alakítandó igazgató választmány megválasztásánál a szavazatjegyek beszédére Tisza László mint elnök, Szentkirályi Albert és Gervay Nándor urak személyében bizottmányt nevez ki.

Ezután a titkárt az utolsó közgyűlés óta történt egyleti ügyvezetésről szóló következő jelentés felolvasásával bízta meg.

Jelentés a magyar erdészeti egyletetek az 1865-ik év szeptember 18-án Bazinban tartott utóbbi közgyűlése óta történt ügyvezetéséről.

I. Egyletünknek azon gyűlés idején 4 alapító, 17 tiszteletbeli és 782 rendes tagja volt. Az alapító és tiszteletbeli tagok száma ma is ugyanaz, mint akkor, a rendes tagoké azonban, miután 16 új tag vétetett fel, de 48 részint meghalt vagy lakhelye nem tudatik, részint pedig kilépett, 755-re szállt.

II. A pénztári viszonyokat és az egylet működését illetőleg az idő rövidegéhez mérten következő tudósítás tehető. Az 1865-ik évben az alább megnevezendő címek alatt

Bevételt:

négy darab földtehermentesítési kötvényben	410 ft.
tagsági díjából	2388 ft.
Rendesen befolyó Önkéntes adományokból	97 ft.
bizonytalan felülfizetésekből . . .	50 ft. 35 kr.
hátralékok törlesztéséből . .	427 ft. 8 kr.
oklevél díjából	37 ft.
az 1866-ik évre előlegesen fizetett díjából	63 ft.
beváltott szelvényekért	20 ft. 76 kr.
eladott füzetekért és rendkívüliekből . .	36 ft. 90 kr.

Az 1865. év végével hátralékban maradt tagsági díjak összege a bevételek rovata alá jegyeztetvén 4275 ft. 13 kr.

A bevételek összege 7805 ft 22 kr.

Kiadatott:

szerkesztőségi költségekre	1312 ft. 30 kr.
posta díjakra	290 ft. 87 kr.
fizetések és járulékokra	855 ft.
irodai költségekre	81 ft. 83 kr.
szállásbérre	118 ft. 50 kr.
napi díjak és utazási költségekre	35 ft. 1 kr.
rendkívüliekre (bútorvásárlással)	237 ft. 24.5 kr.

Az 1865. évi tagsági díjak összegébe beszámított olyan fizetések, melyek az 1864. évi bevételekbe beszámítottak 170 ft.

Az 1865. év végével hátralékban maradt tagsági díjak szintén a kiadás alá is jegyeztetvén 4275 ft 13 kr.
a kiadások összege 7369 ft. 97.5 kr.

Ezek szerint a bevételek s kiadások összegét egymáshoz viszonyítva az 1865-ik év bezártával 435 ft. 24. krnyi többlet mutatkozott, mely összegből az egylet akkori titkára t. *Brenner Miklós* ur utódának 410 forintot szolgáltatván által, ezért az egyesületnek irányában 25 ft. 24 krnyi követelése marad fenn. . . .

...Az egylet székhelyén az utóbbi közgyűlés óta 7 választmányi ülés tartatott. Ezen gyűlések tárgyai voltak az alapszabályok értelmében a folyó időszak teendői mellett a múlt bécsi kiállítást illető intézkedések megtétele, továbbá a megüresült titkári hivatal betöltése és azon erdőgazdászati kérdések megállapítása, melyek a Losoncz városában megtartatni szándékait gyűlésen tárgyalás alá voltak veendő, a fent közölt számadások megvizsgálása s

br. Keglevich Béla az OEE első elnöke

összeállítása, és végül a n. m. mg. kir. helytartótanács felszólítása folytán két erdészeti szakvélemény közlése; egyik Kassa szab. kir. város erdei rendezésére nézve, és a másik Menyhárd és Leibicz szepességi városok erdei perének tárgyában.

Hogy az egylet ez évi működése ennyire rövid keretbe vala foglalható, erre kétségtelenül nagy befolyással voltak azon rendkívüli viszonyok, melyek a választmány székhelyén a köztudat szerint történtek, legfőképp pedig, hogy az egyesület ez idő alatt az elnököt nélkülözte.

A közgyűlés e jelentést tudomásul veszi.

A tárgysorozat szerint a jövő évi költségvetés megállapítására kerülvén a sor, Barta Béla úr felemlíti, hogy a jövő egyleti év költségvetése véleménye szerint nem kevésbé függhet attól, ha valjón a tárgysorozat 6-ik pontjának tárgyalása alkalmával az egylet céljai előmozdítására nem tétetnek-e oly indítványok, melyek elfogadásával aztán a költségvetés is változás alá lenne veendő. A közgyűlés e véleményt osztja és a költségvetés megállapítását a tárgysorozat 6-ik pontjának tárgyalása után határozza felvenni.

A közelebbi közgyűlés helyének és idejének meghatározása tárgyalatván, Barta B. úr indítványozza, hogy miután a folyó évben meg nem tartott közgyűlés is Losoncz városába volt kitézve, és az egyesület mostanáig az ország azon részében még nem is tartott gyűlést, s mert Losoncz szab. kir. város és a méltóságos Szentiványi-család részéről az egyesület elfogadására barátságos vendégszeretet ajánlatot fűl, ezért a jövő évi közgyűlés Losonczon volna megtartandó...

...Az egyleti tagoknak a gyűlésekben lehető minél nagyobb résztvehetőség érdekében Divald Adolf úr indítványozza, hogy a vasúti társulatoktól, valamint a duna-gőzhajózási társulattól is engedendő mérsékelt szállítási díjakra szóló jegyek jövőre nézve ne csak azon tagoknak szolgáltatassanak ki, a kik ez iránt az egyesülethez fordulnak, hanem az egylet minden tagjának a maga idejében előre küldessenek meg, hogy így azok minél számosabb részről igénybe vehetése megkönnyíthessék. A közgyűlés ez indítványt jövőre követendő határozattá mondja ki. Ezek után a választások eredményének közléséig a gyűlés felfüggesztetik.

A választók szavazatjegyei átvizsgálatván, a bizottmány elnöke Tisza László úr az egyleti igazgatóság általános szótöbbséggel történt következő megválasztását tudatja:

Elnök: gróf Keglevich Béla . .	38 szavazattal,
1-ső alelnök: gróf Pálffy István	38 szavazattal
2-od alelnök: Vágner Károly	38 szavazattal

Választmányi tagok: Piller Gedeon — 38, Gervay Nándor — 37, Bérczy Károly — 37, Hideghéthy Antal — 38, Németh Samu — 25, Inkey József — 38, Gróf Zichy Nep. János — 38, Prindl András — 38, Tisza Lajos — 37, Divald Adolf — 36, Barta Béla — 39, Haske Emil — 37 szavazattal.

A közgyűlés által nagyságos Korizmics László, Hajós József és Szathmári Károly urak az erdészeti téren szerzett hazafias érdemeikért az egyesület tiszteletbeli tagjainak választatnak.

Alelnök gróf Pálffy István az egyesület nevében elnök *gróf Keglevich Béla* ő méltóságát a választás elfogadására és az elnöki szék elfoglalására kéri fel. Méltósága e választást megköszönvén, meleg szavakban tudatja, hogy amennyiben az egyesület céljai előmozdítására saját részéről közrehat s hazai erdészetünk ügyének segélyére lehet, kész a közkívánatnak engedni, mely nyilatkozatot a közgyűlés általános éljenzéssel fogadja.

Bedő Albert,
m. p. titkár

*Forrás: Erdészeti Lapok, 1867. január
Kép: Vasárnapi Újság*

Egy régi székház emléke

A 77. Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár alkalmából a Magyar Mezőgazdaság Kft. egy 52 oldalas külön kiadványt jelentetett meg „OMÉK 2015 – A magyar föld legjava” címmel. A számos érdekes olvasnivaló, rengeteg információ között a 34-37. oldalon bukkanhatunk a „*Hetvenhét, mint a mesében*” című tanulmányra.

Szerzője, Szabó László Péter áttekintést nyújt az országos mezőgazdasági kiállítások történetéről. Mégpedig nemcsak sor-számozásuk kezdetétől, 1881-től, hanem már az ezt megelőző időktől kezdve, a történelmi gyökerekről is.

Ezek a gyökerek nagyon érdekesek szakmánk, az erdészet és azon belül Egyesületünk történetének szempontjából is. Ugyanis a szerző leírja, hogy az

Az OMGE székháza a 19. században –
Forrás: Vasárnapi Újság

1825-ben alapított Lófuttató Társaság 1832-ben vásárolta meg gróf Károlyi György 1200 négyszögöles úti telkét Pesten. „Ez a Széchenyi javaslatára Közteleknek elnevezett terület lett az otthona a következő évtizedek kiállításainak, majd itt építették fel az egyesület székházát is.” – írja a tanulmány szerzője. A székház azután számos agrártörténeti jelentőségű eseménynek lett a helyszíne. Itt zajlott le az a nevezetes 1866. december 9-i gyűlés is – 43 személy részvételével –, amely az 1851-ben Esztergomban megalakított Ungarischer Forstverein (1862-től Magyar Erdőszegylet) kimúlását és az Országos Erdészeti Egyesület megszületését jelentette. Ennek a régi székháznak az ábrázolása látható az OEE könyvtárban is, kifüggesztve.

A Lófuttató Társaság 1835-től Gazdasági Egyesület, majd a továbbiakban Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) néven működött tovább, 1945-ig. A fent említett cikk szerzője is utal arra dolgozatában, hogy az OMGE tevékenysége nem szorítkozott kizárólag az állattenyésztésre, hanem fokozatosan kiterjedt az egész agráriumra. Ezt a tényt már én konkrétizálom, szakmánk vonatkozásában, annyiban, hogy 1842-ben létrehozták az OMGE Erdészeti Szakosztályát is (negyedszázaddal az OEE megalakulása előtt).

Ez a szakosztály nyilván ugyanebben a székházban kezdhette meg működését, a kor neves szakembereinek a közreműködésével. Pl. *Greiner Lajos*, az Ungarischer Forstverein alelnöke egy időben a vezetője is volt. Az OMGE folyóirata, a hetente kétszer megjelenő „Magyar Gazda” pedig egyre rendszeresebben közölt erdészeti szakcikkeket is. Értékes tanulmányt publikált ezzel kapcsolatban nemrég elhunyt kollégánk, *Gertheis Antal* erdőmérnök *Az Erdő c. folyóiratunk* 1962. évi 9. számában *Az erdészet kérdései a Magyar Gazda hasábjain, 1841–1847* címmel (410–415.p.).

Messzire vezetne annak fejtegetése, hogy miért nem ez a szakosztály lett a valóban magyar szellemiségű Országos Erdészeti Egyesület ősforrása, holott az OMGE oldalán még ott állt „a legnagyobb magyar”, *gróf Széchenyi István*, a Pesti Lófuttató Társaság életre hívója is. A szakosztály, a kevés adatból is megítélhetően, még az OEE létrehozása idején is aktívan működött.

Ezt az idősebb erdészettörténészek által nagyjából ismert OMGE-történetét azért idéztem fel az OMÉK ürügyén és Szabó László Péter nyomán, mert közeleg Egyesületünk alapításának kerek 150. esztendeje. A jubileum alkalmából talán ez a régi Üllői úti székház, az egykori Köztelek is megérdemelne majd egy emlékkoszorút.

Dr. Király Pál